ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.4.2019
COM(2019) 203 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την υλοποίηση των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 όσον αφορά την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΕΕ κατοχύρωσε την αρχή του ανοικτού διαδικτύου στον κανονισμό (ΕΕ) 2015/2120, ο οποίος είναι ενίοτε γνωστός ως κανονισμός για την ενιαία αγορά τηλεπικοινωνιών[1] και εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη από τις 30 Απριλίου 2016.

- Τα άρθρα 1 και 2 περιλαμβάνουν το πεδίο εφαρμογής και τους ορισμούς
- Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού προβλέπεται η αρχή ότι οι τελικοί χρήστες υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο έχουν το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση και να διανέμουν πληροφορίες και περιεχόμενο, εφαρμογές και υπηρεσίες της επιλογής τους.
- Στο άρθρο 3 παράγραφος 2 προβλέπεται ότι οι συμφωνίες μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και των τελικών χρηστών δεν πρέπει να περιορίζουν τα δικαιώματα των τελικών χρηστών που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1.
- Στο άρθρο 3 παράγραφος 3 απαγορεύεται ο αποκλεισμός, ο περιορισμός και η επιβολή διακρίσεων έναντι συγκεκριμένου περιεχομένου, εφαρμογών ή υπηρεσιών, πλην ορισμένων εξαιρέσεων. Η εφαρμογή μέτρων διαχείρισης της κίνησης, για τη βελτιστοποίηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, είναι δυνατή εφόσον είναι εύλογη. Στο τρίτο εδάφιο καθορίζονται περιοριστικές εξαιρέσεις από την υποχρέωση των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο να μην εφαρμόζουν μέτρα διαχείρισης της κίνησης (και να μην αποκλείουν, επιβραδύνουν, αλλοιώνουν, περιορίζουν, εισάγουν παρεμβολές, υποβαθμίζουν ή επιβάλλουν διακρίσεις έναντι συγκεκριμένου περιεχομένου, εφαρμογών ή υπηρεσιών), προκειμένου είτε να συμμορφώνονται με τη νομοθεσία, είτε να διασφαλίζουν την ασφάλεια των δικτύων, είτε να προλαμβάνουν εξαιρετική ή προσωρινή συμφόρηση του δικτύου.
- Στο άρθρο 3 παράγραφος 4 προβλέπεται ότι κάθε μέτρο διαχείρισης της κίνησης πρέπει να συμμορφώνεται, αφενός, με τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, αφετέρου, με το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της Ένωσης στον συγκεκριμένο τομέα. Στο άρθρο 3 παράγραφος 5 διευκρινίζεται ότι μπορούν να προσφέρονται υπηρεσίες (πέραν των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο) βελτιστοποιημένες για συγκεκριμένο περιεχόμενο, εφαρμογές ή υπηρεσίες (αποκαλούμενες ενίοτε «εξειδικευμένες υπηρεσίες») υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όπως, μεταξύ άλλων, ότι δεν υπονομεύουν την ποιότητα των γενικών υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο.
- Στο άρθρο 4 καθορίζονται μέτρα διαφάνειας.
- Τα άρθρα 5 και 6 αφορούν την εποπτεία, την επιβολή και τις κυρώσεις.

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2120 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο και τα τέλη λιανικής για τις ρυθμιζόμενες ενδοενωσιακές επικοινωνίες και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 531/2012 (ΕΕ L 310 της 26.11.2015, σ. 1)

Ο κανονισμός εξουσιοδοτεί τον BEREC να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή σχετικά με τις υποχρεώσεις των εθνικών ρυθμιστικών αρχών να παρακολουθούν και να διασφαλίζουν την τήρηση των διατάξεων για το ανοικτό διαδίκτυο. Ο BEREC συγκρότησε ομάδα εργασίας εμπειρογνωμόνων για το ανοικτό διαδίκτυο, η οποία συνεδριάζει τακτικά και στην οποία συμμετέχει η Επιτροπή. Ο BEREC δημοσίευσε την πρώτη έκδοση κατευθυντήριων γραμμών[2] τον Αύγουστο του 2016. Στόχος της ομάδας εργασίας είναι να διασφαλίσει τη συνεπή εφαρμογή του κανονισμού σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Στο άρθρο 9 η Επιτροπή καλείται να επανεξετάζει τις διατάξεις του κανονισμού σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο και να υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η οποία «συνοδεύεται, εάν κριθεί απαραίτητο, με κατάλληλες προτάσεις για την τροποποίηση του κανονισμού».

Η παρούσα έκθεση αξιολογεί την εφαρμογή του κανονισμού από την έναρξη ισχύος του και συγκρίνει την κατάσταση όσον αφορά την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο που επικρατεί στην Ένωση σήμερα, μεταξύ άλλων, υπό το πρίσμα των εξελίξεων της αγοράς και της τεχνολογίας, σε σχέση με την κατάσταση που επικρατούσε πριν αρχίσει να εφαρμόζεται ο κανονισμός.

Η εκτίμηση της Επιτροπής δείχνει ότι οι στόχοι του κανονισμού παραμένουν τόσο σημαντικοί σήμερα όσο και όταν εγκρίθηκαν για πρώτη φορά και δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση. Υπάρχει ευρεία συναίνεση ότι καταναλωτές και επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε ανοικτό διαδίκτυο. Το διαδίκτυο καθιστά δυνατή την άντληση πληροφοριών, την επικοινωνία, την καινοτομία και τον ανταγωνισμό στην παγκόσμια ψηφιακή οικονομία και καθίσταται ένα ολοένα και πιο σημαντικό μέσο για την πλήρη συμμετοχή των πολιτών στην κοινωνία.

Για τους σκοπούς της παρούσας αξιολόγησης, η Επιτροπή συγκέντρωσε παρατηρήσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο κανονισμός άλλαξε το τοπίο του ανοικτού διαδικτύου από ευρύ φάσμα ομάδων με τους εξής τρόπους:

- τη μελέτη SMART 2017/0011[3], στην οποία αναλύονται οι πλέον πρόσφατες αποφάσεις εθνικών ρυθμιστικών αρχών, η νομολογία και οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τα 28 κράτη μέλη και τη Νορβηγία, και στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, έρευνα και στοχευμένες συνεντεύξεις με τη συμμετοχή ενδιαφερόμενων μερών·

- δημόσια διαβούλευση του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC) του 2018, την οποία ακολούθησε γνωμοδότηση[4] σχετικά με την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών του BEREC·

- τακτικές επαφές με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε όλα τα επίπεδα·

---

[2] Κατευθυντήριες γραμμές του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC) για την εφαρμογή ευρωπαϊκών κανόνων δικτυακής ουδετερότητας από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές

[3] Μελέτη σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων δικτυακής ουδετερότητας του κανονισμού για την ενιαία αγορά τηλεπικοινωνιών (SMART 2017/0011) - Bird & Bird και Ecorys για την Επιτροπή.

[4] Γνωμοδότηση για την αξιολόγηση της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 και των κατευθυντήριων γραμμών του BEREC για τη δικτυακή ουδετερότητα

- στοχευμένη ημερίδα με τα ενδιαφερόμενα μέρη που πραγματοποιήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2018.

2. ΒΑΣΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Πριν αρχίσει να ισχύει ο κανονισμός, οι τελικοί χρήστες κατήγγελλαν ότι φωνητικές υπηρεσίες μέσω πρωτοκόλλου διαδικτύου (VoIP)[5] αποκλείονταν από παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου.

Για παράδειγμα, τουλάχιστον το 21 % των χρηστών σταθερών συνδέσεων και τουλάχιστον το 36 % των χρηστών κινητών ευρυζωνικών συνδέσεων επηρεάζονταν από περιορισμούς στην ικανότητά τους να επικοινωνούν μέσω διαδικτύου σε βάση P2P (διομότιμη επικοινωνία), είτε για τεχνικούς είτε για συμβατικούς λόγους, και τουλάχιστον το 21 % των χρηστών ευρυζωνικών συνδέσεων επηρεάζονταν από περιορισμούς στις υπηρεσίες VoIP, είτε για τεχνικούς είτε για συμβατικούς λόγους[6]. Επιπλέον, οι καινοτόμες διαδικτυακές νεοφυείς εταιρείες αντιμετώπιζαν ανασφάλεια δικαίου όσον αφορά τον βαθμό στον οποίο μπορούσαν να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για την πρόσβαση στην αγορά τους.

Επιπλέον, ορισμένες πρακτικές των καταναλωτών υπόκειντο σε περιορισμούς ή αποκλεισμό ορισμένων υπηρεσιών, όπως η πρακτική της πρόσδεσης (tethering), η οποία συνεπάγεται τη χρήση έξυπνου τηλεφώνου για σύνδεση στο γενικό κυψελοειδές δίκτυο και την κοινή χρήση της εν λόγω σύνδεσης με άλλες συσκευές δημιουργώντας σημείο πρόσβασης Wi-Fi (hotspot) από το έξυπνο τηλέφωνο.

Οι καταναλωτές κατήγγελλαν επίσης ότι οι συμβάσεις σύνδεσης στο διαδίκτυο στερούνταν διαφάνειας όσον αφορά την ταχύτητα και τη διαχείριση της κίνησης.

3. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

Ο κανονισμός καλύπτει τους συμβατικούς όρους και τις εμπορικές πρακτικές που εφαρμόζονται από τις υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Επιτυχής επίλυση αποκλεισμένων υπηρεσιών

Στο άρθρο 3 παράγραφος 3 απαγορεύεται ο αποκλεισμός της πρόσβασης και περιορίζονται τα μέτρα διαχείρισης της κίνησης. Η εν λόγω υποχρέωση έδωσε στους καταναλωτές τη δυνατότητα να επωφελούνται από πρόσβαση σε ιστότοπους και υπηρεσίες της επιλογής τους. Ιδίως οι υπηρεσίες VoIP αναπτύχθηκαν ελεύθερα από τότε που άρχισε να ισχύει ο κανονισμός και οι ενώσεις καταναλωτών έχουν επικροτήσει την εν λόγω εξέλιξη ως ξεκάθαρη επιτυχία του κανονισμού.

Επιτυχής καθιέρωση της επιλογής τερματικού εξοπλισμού

[5] (όπως οι φωνητικές κλήσεις Skype ή WhatsApp μέσω διαδικτύου)

[6] «A view of traffic management and other practices resulting in restrictions to the open Internet in Europe» (Μια θεώρηση της διαχείρισης της κίνησης και άλλων πρακτικών που έχουν ως αποτέλεσμα περιορισμούς στο ανοικτό διαδίκτυο στην Ευρώπη) - — BEREC και Επιτροπή, BoR (12) 30.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, οι τελικοί χρήστες έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τερματικό εξοπλισμό της επιλογής τους. Η πρακτική της πρόσδεσης είναι πλέον αποδεκτή από όλους τους παρόχους πρόσβασης στο διαδίκτυο στην ΕΕ, κάτι που θεωρείται ως πρόοδος από τις ενώσεις καταναλωτών.

4. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ - ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΚΑΙ ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

Στο άρθρο 3 παράγραφος 2 προβλέπεται ότι οι συμβατικοί όροι και οι εμπορικές πρακτικές δεν θα πρέπει να περιορίζουν τα δικαιώματα των τελικών χρηστών όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1.

Διαφοροποίηση ως προς την τιμή: Μηδενική χρέωση

Νομική βάση και προσφορές μηδενικής χρέωσης

Μια προσφορά χαρακτηρίζεται «μηδενικής χρέωσης» όταν ένας πάροχος υπηρεσιών διαδικτύου εφαρμόζει μηδενική οριακή τιμή στην κίνηση δεδομένων που σχετίζεται με συγκεκριμένη εφαρμογή ή κατηγορία εφαρμογών (και τα δεδομένα που καταναλώνονται δεν συνυπολογίζονται σε κανένα ανώτατο όριο γενικών δεδομένων). Οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου το προσφέρουν συχνά χωρίς επιπλέον κόστος για τον χρήστη.

Μολονότι ο όρος «μηδενική χρέωση» δεν περιλαμβάνεται στον κανονισμό, οι εν λόγω εμπορικές προσφορές ελήφθησαν υπόψη από τους συννομοθέτες. Συγκεκριμένα, το άρθρο 3 παράγραφος 2 αναφέρει ότι «οι συμφωνίες μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και των τελικών χρηστών σχετικά με τις εμπορικές και τεχνικές προϋποθέσεις και τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, όπως η τιμή, ο όγκος των δεδομένων ή η ταχύτητα, καθώς και οποιεσδήποτε εμπορικές πρακτικές των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, δεν περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών όπως προσδιορίζονται στην παράγραφο 1».

Επιπτώσεις των προσφορών μηδενικής χρέωσης στους καταναλωτές

Οι ομάδες συμφερόντων έχουν διάφορες και συχνά αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με τον αντίκτυπο των προσφορών μηδενικής χρέωσης. Για παράδειγμα, οι ενώσεις καταναλωτών[7] θεωρούν ότι ο συνολικός αντίκτυπος των προσφορών μηδενικής χρέωσης είναι αρνητικός για τον καταναλωτή και πιστεύουν ότι θα πρέπει να απαγορευτούν. Θεωρούν ότι οι εν λόγω προσφορές στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των εταιρειών που προσφέρουν περιεχόμενο ή εφαρμογές που συμπεριλαμβάνονται ως περιεχόμενο ή εφαρμογές μηδενικής χρέωσης, αφενός, και των εταιρειών που προσφέρουν παρόμοιο περιεχόμενο και εφαρμογές, αφετέρου[8]. Αντιθέτως, οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου θεωρούν ότι ο κανονισμός τους επιτρέπει να προτείνουν

[7] Πηγή: ημερίδα με τα ενδιαφερόμενη μέρη της 5ης Δεκεμβρίου 2018.

[8] Δικαστήριο των Κάτω Χωρών διαπίστωσε ότι το άρθρο 3 του κανονισμού δεν περιέχει καμία κατηγορηματική απαγόρευση τιμολογιακών διακρίσεων και ότι οι προσφορές μηδενικής χρέωσης για υπηρεσίες μουσικής είναι επιτρεπτές (βλ. Πρωτοδικείο του Ρότερνταμ, 20 Απριλίου 2017, ECLI: NL: RBROT: 2017: 2940). Μετά την απόφαση του Δικαστηρίου, υποβλήθηκε προσφυγή από ένωση δικαιωμάτων των πολιτών κατά του επιτρεπτού των εν λόγω προσφορών, αλλά το Πρωτοδικείο του Ρότερνταμ την απέρριψε. Βλ. υπόθεση Bits of Freedom κατά ACM ECLI:NL:RBROT:2019:414.

διαφορετικές προσφορές με διαφορετικές τιμές και προσφέρει στον τελικό χρήστη ελευθερία επιλογής μεταξύ των εν λόγω προσφορών.

Οι καταναλωτές επηρεάζονται τόσο από το επίπεδο ανταγωνισμού στην αγορά όσο και από το επίπεδο συμπερίληψης κατά την επιλογή εφαρμογών. Οι εν λόγω προσφορές είναι πιθανότερο να ωφελήσουν τους καταναλωτές όταν το επίπεδο ανταγωνισμού είναι υψηλό είτε στην αγορά πρόσβασης στο διαδίκτυο είτε στις αγορές περιεχομένου και εφαρμογών, και όταν τα δεδομένα είναι συγκριτικά οικονομικώς προσιτά (ακόμη και όταν υπάρχει χρέωση)[9]. Επιπλέον, οι εν λόγω προσφορές είναι λιγότερο πιθανό να έχουν στρεβλωτικές επιπτώσεις στην αγορά περιεχομένου, αν περιλαμβάνουν ολόκληρες κατηγορίες εφαρμογών (για παράδειγμα, όλες οι υπηρεσίες μουσικής συνεχούς ροής), απ' ό,τι αν περιλαμβάνουν περιορισμένο κατάλογο εφαρμογών.

Ρυθμιστικές πρακτικές για προσφορές μηδενικής χρέωσης

Στις κατευθυντήριες γραμμές του BEREC παρέχεται ορισμός των προσφορών μηδενικής χρέωσης και συνιστάται στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές να αξιολογούν τις εν λόγω προσφορές κατά περίπτωση. Οι κατευθυντήριες γραμμές απαριθμούν μια σειρά παραγόντων που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη βάσει των ειδικών συνθηκών της αγοράς στα διάφορα κράτη μέλη[10].

Ακόμη και αν εφαρμόζεται χαμηλότερη/μηδενική τιμή σε ορισμένες εφαρμογές - και όχι σε ολόκληρη κατηγορία - των οποίων η κατανάλωση δεδομένων δεν συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο δεδομένων, πρόκειται για οικονομικό (και όχι τεχνικό) κίνητρο για τη χρήση των συγκεκριμένων εφαρμογών. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του BEREC, οι συγκεκριμένοι τύποι μηδενικής χρέωσης δεν απαγορεύονται αφ' εαυτοί από τον κανονισμό[11].

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3, οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, όταν παρέχουν υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο, πρέπει να αντιμετωπίζουν ισότιμα κάθε κίνηση, χωρίς αποκλεισμούς, περιορισμούς ή παρεμβάσεις. Συνεπώς, σύμφωνα με τις ίδιες κατευθυντήριες γραμμές, οι προσφορές μηδενικής χρέωσης, στις οποίες όλες οι εφαρμογές αποκλείονται ή επιβραδύνονται μόλις επιτευχθεί το ανώτατο όριο δεδομένων, εκτός από τις εφαρμογές μηδενικής χρέωσης, αντίκεινται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 πρώτο και το τρίτο εδάφιο[12].

Στη μελέτη SMART[13] διαπιστώθηκε ότι οι αποφάσεις των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ήταν συνεπείς από αυτήν την άποψη. Σε συνεργασία με την ομάδα εργασίας του BEREC, εξασφάλισαν συνέπεια μεταξύ των αποφάσεων που εφαρμόζονται στα διάφορα κράτη μέλη. Υπάρχουν συνεπείς τάσεις στην εφαρμογή μεταξύ των κρατών μελών. Για παράδειγμα, θεωρούνται γενικά νόμιμες οι προσφορές μηδενικής χρέωσης οι οποίες εφαρμόζονται σε όλες τις εφαρμογές συγκεκριμένης κατηγορίας, αποκλείονται μαζί με τη λοιπή διαδικτυακή κίνηση του χρήστη μόλις επιτευχθεί το γενικό όριο, και δεν διαφοροποιούν με άλλον τρόπο την κίνηση. Οι ρυθμιστικές παρεμβάσεις

---

9 Σε μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη ΓΔ COMP εξετάστηκαν τα εν λόγω αποτελέσματα το 2017.

10 Κατευθυντήριες γραμμές του BEREC (2016), παράγραφοι 43-48.

11 Κατευθυντήριες γραμμές του BEREC (2016), παράγραφος 42.

12 Κατευθυντήριες γραμμές του BEREC (2016), παράγραφος 55.

13 Η μελέτη SMART 2017/0011.

επικεντρώθηκαν στην τεχνική διαφοροποίηση και στους πιο συγκεκριμένους όρους των προσφορών. Σε ορισμένες αποφάσεις διευκρινίστηκαν επίσης πτυχές που σχετίζονται με την περιαγωγή.

Όπως προαναφέρθηκε, ο BEREC σχεδιάζει να συνεχίσει αυτή τη συνεργασία με την Επιτροπή, να αποσαφηνίσει τις κατευθυντήριες γραμμές, όπου είναι δυνατόν, και να παράσχει αναλυτική μεθοδολογία για την αξιολόγηση περιπτώσεων μηδενικής χρέωσης.

Διαφοροποίηση ως προς την ποιότητα

Στο άρθρο 3 παράγραφος 2 προβλέπεται επίσης ότι οι συμφωνίες μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και των τελικών χρηστών σχετικά με τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο (όπως η τιμή, ο όγκος των δεδομένων ή η ταχύτητα), δεν πρέπει να περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών όπως προσδιορίζονται στην παράγραφο 1.

Συνεπώς, οι τελικοί χρήστες έχουν το δικαίωμα να επιλέγουν διαφοροποιημένες τιμές για διαφορετικές παραμέτρους ποιότητας της υπηρεσίας (π.χ. όγκος δεδομένων ή ταχύτητα), εφόσον τα δικαιώματα που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 δεν περιορίζονται σε καμία από αυτές.

Η ποιότητα της υπηρεσίας ενδέχεται να διαφέρει ανάλογα με τον τερματικό εξοπλισμό που χρησιμοποιείται, την κάλυψη του δικτύου, το περιεχόμενο και άλλους αντικειμενικούς παράγοντες. Για παράδειγμα, όταν δύο τελικοί χρήστες είναι συνδρομητές σε υπηρεσίες διαφορετικής ποιότητας, ενδέχεται να παρατηρούν διαφορετικές επιδόσεις μετάδοσης. Ωστόσο, κατ' αρχήν, θεωρείται ότι αντιμετωπίζονται ισότιμα εφόσον τα μέτρα διαχείρισης της κίνησης βασίζονται σε αντικειμενική τεχνική αιτιολόγηση που ωφελούν τη συνολική ποιότητα και/ή την απόδοση του δικτύου. Από τα μέχρι στιγμής στοιχεία, ως γενική παρατήρηση, δεν προκύπτει ότι η διαθεσιμότητα υπηρεσιών με διαφορετική ταχύτητα, όγκο δεδομένων ή άλλα χαρακτηριστικά σε διαφορετικές τιμές θα μπορούσε να ζημιώσει τους καταναλωτές ή να υπονομεύσει την ικανότητά τους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1.

Δεδομένου ότι το άρθρο 3 παράγραφος 2 επιτρέπει εμπορικές συμφωνίες, η προστασία των καταναλωτών που αγόρασαν υπηρεσίες χαμηλότερης ποιότητας διασφαλίζεται συνήθως με τα μέτρα διαφάνειας που προβλέπονται στο άρθρο 4 του κανονισμού, τα γενικά μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο IV της οδηγίας για την καθολική υπηρεσία[14] και το γενικό καθεστώς προστασίας των καταναλωτών. Προς το παρόν, δεν φαίνεται να απαιτούνται πρόσθετα μέτρα για την ενίσχυση του εν λόγω γενικού καθεστώτος προστασίας.

Ο BEREC συνεργάζεται στενά με την Επιτροπή για να αποσαφηνίσει το συγκεκριμένο θέμα στις κατευθυντήριες γραμμές του.

Αποκλεισμός δικτύου ελεγχόμενος από τον χρήστη

[14] Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 51-77).

Οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο έκαναν λόγο[15] για πιθανές μελλοντικές προσφορές όπου τα συνδεδεμένα αντικείμενα θα έχουν τη δυνατότητα να συνδέονται μόνο με την εφαρμογή του παραγωγού τους και όπου ο τελικός χρήστης μπορεί, αν το επιθυμεί, να περιορίζει τη δυνατότητα σύνδεσης μόνο στις δικές του συσκευές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα: καταναλωτής αγοράζει αντικλεπτικό συναγερμό ή κάμερα web και επιτρέπει τη διαμόρφωσή τους μόνο στις συσκευές των ενοίκων του χώρου. Σε αυτήν την περίπτωση, ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο θα εφαρμόσει τους περιορισμούς πρόσβασης στο δίκτυο, αλλά κατόπιν αιτήματος του τελικού χρήστη. Η συγκεκριμένη περίπτωση αφορά την επιλογή που δίνεται στον τελικό χρήστη, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2, να συμφωνήσει με τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο σχετικά με τις τεχνικές προϋποθέσεις. Στο εν λόγω σενάριο, οι υποχρεώσεις κατά το άρθρο 3 παράγραφος 3 τις οποίες υπέχει ο φορέας εκμετάλλευσης που αποκλείει τερματικά σημεία δεν εφαρμόζονται σε περιπτώσεις στις οποίες ο τελικός χρήστης ελέγχει πλήρως - και ορίζει ανά στοιχείο - τις συσκευές που αποκλείονται ή δεν αποκλείονται (ενώ οι λοιπές τεχνικές ή εμπορικές προϋποθέσεις της υπηρεσίας πρόσβασης στο διαδίκτυο δεν διαφέρουν ανάλογα με την επιλογή του). Ωστόσο, οι συγκεκριμένες πρακτικές θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η συγκεκριμένη επιλογή δεν επιβάλλεται από τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο. Αντιθέτως, θα πρέπει να παραμείνει υπό τον μόνιμο έλεγχο του τελικού χρήστη με εύκολη αρχική ενεργοποίηση και μετέπειτα εξαίρεση[16].

5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

5G

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ευρωπαϊκή κοινωνία των Gigabit[17], το σχέδιο δράσης για το 5G[18] και ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών[19] θέτουν φιλόδοξους στόχους για την εισαγωγή δικτύων 5G και προβλέπουν λύσεις που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών. Ο κλάδος των ηλεκτρονικών επικοινωνιών εκπονεί επί του παρόντος πρότυπα για τις τεχνολογίες 5G και αυτές σύντομα θα διατεθούν στην αγορά.

Το δίκτυο 5G καθιστά εφικτό τον μετασχηματισμό του κλάδου μέσω ασύρματων ευρυζωνικών υπηρεσιών που παρέχονται σε ταχύτητες gigabit. Το δίκτυο 5G υπόσχεται συνδέσεις δεδομένων υψηλής ταχύτητας, χαμηλό λανθάνοντα χρόνο και τη δυνατότητα εκμετάλλευσης τυχόν διαθέσιμων ασύρματων πόρων από Wi-Fi έως 4G και χειρισμού εκατομμυρίων συνδεδεμένων συσκευών ταυτόχρονα (το «διαδίκτυο των πραγμάτων»). Προσφέρει επίσης τη δυνατότητα ευέλικτης οργάνωσης του δικτύου, με παραμέτρους λογισμικού που επιτρέπουν καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα σε διάφορους τομείς (π.χ. μεταφορές, υγεία, βιομηχανική παραγωγή, εφοδιαστική, ενέργεια, μέσα μαζικής ενημέρωσης και ψυχαγωγία).

---

15 Πηγή: ημερίδα με τα ενδιαφερόμενη μέρη της 5ης Δεκεμβρίου 2018.

16 Σχετικές συζητήσεις περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές του BEREC, παράγραφοι 17, 38 και 55.

17 Συνδεσιμότητα για ανταγωνιστική ψηφιακή ενιαία αγορά — COM(2016) 587.

18 5G για την Ευρώπη: Σχέδιο δράσης — COM(2016) 588.

19 Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 - Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Ο κανονισμός σχεδιάστηκε σκοπίμως ως ένα σύνολο κανόνων βασιζόμενων σε αρχές και εφαρμόσιμων στην προβλέψιμη ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί θα παραμένουν συνεπείς με το οικοσύστημα του ανοικτού διαδικτύου. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζεται στην αιτιολογική σκέψη 1 στην οποία προσδιορίζεται ο διπλός στόχος του κανονισμού: «να προστατεύσει τους τελικούς χρήστες και παράλληλα να διασφαλίσει τη συνεχή λειτουργία του διαδικτυακού οικοσυστήματος ως κινητήριας δύναμης της καινοτομίας».

Τεμαχισμός του δικτύου

Η τεχνολογία τεμαχισμού δικτύου χρησιμοποιείται για τη δημιουργία εικονικού διαχωρισμού μεταξύ τμημάτων του δικτύου. Προσφέρει νέες δυνατότητες για την οργάνωση της παροχής διαφόρων υπηρεσιών με την ταχεία κατανομή πόρων.

Το δίκτυο 5G εισάγει περισσότερες δυνατότητες για την παροχή συνδεσιμότητας που προσαρμόζεται στην προσφερόμενη υπηρεσία. Ορισμένες υπηρεσίες χρειάζονται υψηλή και σταθερή ταχύτητα δεδομένων (για παράδειγμα, υπηρεσίες επαυξημένης πραγματικότητας), ενώ ορισμένες χρειάζονται διαφορετικές λειτουργίες, όπως η δυνατότητα σύνδεσης δεδομένου συνόλου συσκευών χαμηλής ισχύος (για παράδειγμα αισθητήρες υγείας σε ένα σπίτι).

Το δίκτυο 5G θα μπορούσε να καταστήσει εφικτές μορφές εύλογων μέτρων διαχείρισης της κίνησης που βελτιστοποιούν την κίνηση ανάλογα με τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά του περιεχομένου, της εφαρμογής ή της υπηρεσίας, βελτιώνοντας έτσι τη γενική απόδοση και ευελιξία του συστήματος.

Στο άρθρο 3 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο προβλέπεται ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο δύνανται να εφαρμόζουν εύλογα μέτρα διαχείρισης της κίνησης. Ωστόσο, «τα εν λόγω μέτρα δεν παρακολουθούν το συγκεκριμένο περιεχόμενο και δεν διατηρούνται πέραν του απαιτούμενου». Ανάλογα με τις επιλογές που θα γίνουν κατά την εγκατάσταση δικτύων 5G, θα μπορούσε να προκύψει στο μέλλον η ανάγκη να εκτιμηθεί με ακρίβεια ποιο περιεχόμενο είναι «συγκεκριμένο» και ποιο δεν είναι. Στο παρόν στάδιο, η Επιτροπή δεν έχει υπόψη της κανένα συγκεκριμένο παράδειγμα όπου η συγκεκριμένη διάταξη θα εμπόδιζε την εφαρμογή της τεχνολογίας τεμαχισμού δικτύου. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά το ζήτημα όσο τα δίκτυα 5G αναπτύσσονται στην αγορά.

Ο BEREC ανακοίνωσε ότι χαιρετίζει τη διεξαγωγή διαλόγου μεταξύ των ομάδων συμφερόντων και των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, όταν ομάδες συμφερόντων δεν είναι σίγουρες κατά πόσον συγκεκριμένη χρήση τεχνολογίας 5G συμμορφώνεται με τον κανονισμό. Η Επιτροπή υποστηρίζει τον συγκεκριμένο διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη και θα συνεργαστεί στενά με τον BEREC σχετικά με τις επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές.

6. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 5

Υπηρεσίες πέραν των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο

Στο άρθρο 3 παράγραφος 5 προβλέπεται η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών, πέραν των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο (εφεξής καλούμενες «εξειδικευμένες υπηρεσίες»),

βελτιστοποιημένων για συγκεκριμένο περιεχόμενο, εφαρμογές ή υπηρεσίες ή συνδυασμό αυτών, εφόσον η βελτιστοποίηση είναι αναγκαία ώστε να ικανοποιείται η απαίτηση για συγκεκριμένο επίπεδο ποιότητας του περιεχομένου, των εφαρμογών ή των υπηρεσιών.

Προβλέπεται επίσης ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο μπορούν να προσφέρουν ή να διευκολύνουν τέτοιες υπηρεσίες μόνο εάν η χωρητικότητα του δικτύου επαρκεί για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών πέραν των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, χωρίς να υπονομεύουν την ποιότητά τους.

Εγείρονται ορισμένα ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 5 από τότε που άρχισε να ισχύει ο κανονισμός, δεδομένου ότι δεν έχουν κυκλοφορήσει πολλά νέα είδη εξειδικευμένων υπηρεσιών.

Σύμφωνα με έρευνα[20], τα ίδια είδη εξειδικευμένων υπηρεσιών προσφέρονται για ορισμένο χρονικό διάστημα από ευρύ φάσμα παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο - κυρίως υπό διαχείριση φωνητικές κλήσεις (φωνητικές υπηρεσίες μέσω πρωτοκόλλου διαδικτύου - VoIP) και τηλεόραση μέσω διαδικτύου (IPTV).

Ο κλάδος αναμένει να εμφανιστούν νέες εξειδικευμένες υπηρεσίες, τις οποίες θα διευκολύνουν τα δίκτυα 5G. Δεν υπάρχουν ακόμη εμπορικές υπηρεσίες 5G και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν εκφράσει αβεβαιότητα σχετικά με τη μελλοντική ερμηνεία του άρθρου 3 παράγραφος 5 από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές. Η προϋπόθεση που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5, είναι ότι οι εξειδικευμένες υπηρεσίες μπορούν να προσφέρονται «μόνο εάν η χωρητικότητα του δικτύου επαρκεί για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών πέραν των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο» και ότι «τέτοιου είδους υπηρεσίες δεν χρησιμοποιούνται ούτε παρέχονται ως υποκατάστατο των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και δεν υπονομεύουν τη διαθεσιμότητα ή τη γενική ποιότητα των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο για τους τελικούς χρήστες».

Ενώ οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο υποστηρίζουν τη βασική αρχή του κανονισμού, εκφράζουν την ανησυχία — μαζί με ορισμένους παρόχους περιεχομένου — ότι οι τρέχουσες κατευθυντήριες γραμμές του BEREC δεν παρέχουν επαρκή ευελιξία στα παραδείγματά που παραθέτουν σχετικά με το πως μπορούν να πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις και ότι, ως εκ τούτου, υποχρεώνουν τους παρόχους να διαθέτουν ειδικούς πόρους στις εν λόγω νέες υπηρεσίες και να χάνουν το πλεονέκτημα της δυναμικής κατανομής χωρητικότητας. Επισημαίνουν επίσης ότι κάθε εξειδικευμένη υπηρεσία που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 παράγραφος 5 θα πρέπει να επιτρέπεται χωρίς να απαιτείται προηγούμενη άδεια πριν από την κυκλοφορία της. Οι πάροχοι υπογραμμίζουν ότι επιθυμούν να αποφύγουν μια κατάσταση κατά την οποία η αναμενόμενη πολυπλοκότητα της εκ των υστέρων αξιολόγησης θα τους οδηγούσε στην πράξη να ζητούν ρητή άδεια προτού αναπτύξουν ή κυκλοφορήσουν οποιαδήποτε υπηρεσία. Τόνισαν επίσης ότι το παράδειγμα των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη μέτρηση των επιδόσεων, στο οποίο η υπηρεσία πρόσβασης στο διαδίκτυο υποβάλλεται σε δοκιμή, ενώ έχει διακοπεί η λειτουργία όλων των εξειδικευμένων υπηρεσιών, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη, δεδομένου ότι ορισμένες κάθετες υπηρεσίες δεν επιδέχονται καθυστέρηση λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα τους.

Οργανώσεις των καταναλωτών και της κοινωνίας των πολιτών και φορείς παροχής περιεχομένου θεωρούν ότι τόσο ο κανονισμός όσο και οι κατευθυντήριες γραμμές είναι αρκετά ευέλικτοι ώστε να υποστηρίζουν υπηρεσίες 5G.

[20] Η μελέτη SMART2017/0011.

Ενόψει της επόμενης γενιάς εξειδικευμένων υπηρεσιών, ενδέχεται να προκύψουν ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 5. Ενδέχεται να προκύψει η ανάγκη να διευκρινιστεί περαιτέρω κατά πόσον η βελτιστοποίηση των υπηρεσιών μπορεί να θεωρείται απαραίτητη για τεχνικούς ή εμπορικούς λόγους, πότε η «χωρητικότητα του δικτύου επαρκεί» και πότε οι εξειδικευμένες υπηρεσίες «υπονομεύουν τη διαθεσιμότητα ή τη γενική ποιότητα των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο». Οι εν λόγω διευκρινίσεις μπορεί να καταστούν απαραίτητες, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία των τελικών χρηστών και, παράλληλα, η συνεχής λειτουργία του διαδικτυακού οικοσυστήματος ως κινητήριας δύναμης της καινοτομίας.

Ο BEREC ανακοίνωσε[21] ότι θα εξετάσει το ενδεχόμενο να παράσχει περαιτέρω διευκρινίσεις στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης, κατά περίπτωση, του κατά πόσο μια υπηρεσία πέραν της πρόσβασης στο διαδίκτυο πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 παράγραφος 5. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με τον BEREC για την επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών.

Μέτρηση επιδόσεων δικτύου

Η αναδυόμενη ανάπτυξη του τεμαχισμού δικτύου και των εξειδικευμένων υπηρεσιών εγείρει το ζήτημα σχετικά με τον τρόπο παροχής ευελιξίας στους τελικούς χρήστες, ώστε να επωφελούνται από τη δυναμική κατανομή των πόρων, τηρώντας παράλληλα την υποχρέωση του άρθρου 3 παράγραφος 5 να μην επιτρέπεται σε εξειδικευμένες υπηρεσίες να υπονομεύουν την ποιότητα των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Η μέτρηση των επιδόσεων του δικτύου αποτελεί ένα πολύπλοκο εγχείρημα, καθώς εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως τους άλλους τελικούς χρήστες που χρησιμοποιούν το δίκτυο ή την απόσταση μεταξύ ενός κινητού τηλεφώνου και της κεραίας σταθμού βάσης, ενώ η σύγκριση των επιδόσεων σε βάθος χρόνου απαιτεί στατιστική ανάλυση.

Οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο τονίζουν τη σημασία της εξέτασης των διαφόρων παραγόντων που επηρεάζουν τις επιδόσεις του δικτύου κατά την ερμηνεία των μετρήσεων. Οι οργανώσεις καταναλωτών και ατομικών δικαιωμάτων αναγνωρίζουν την πολυπλοκότητα του συγκεκριμένου εγχειρήματος, αλλά υπογραμμίζουν την ανάγκη επαλήθευσης των ποσοτικών πληροφοριών.

Ο BEREC επικαιροποιεί επί του παρόντος τις κατευθυντήριες γραμμές στον συγκεκριμένο τομέα[22] και έχει ξεκινήσει διαδικασία σύναψης σύμβασης για την ανάπτυξη του σχετικού εργαλείου λογισμικού.

7. ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Υποχρεώσεις διαφάνειας στο άρθρο 4

Το άρθρο 4 παράγραφος 1 συνέβαλε στη διαφάνεια όσον αφορά τους όρους που περιλαμβάνονται στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο για τους τελικούς χρήστες, και αποδεικνύεται αποτελεσματικό όσον αφορά τις πληροφορίες που δημοσιεύουν στους ιστοτόπους τους οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο. Οι

[21] Παραπομπή στη γνωμοδότηση του BEREC.

[22] Παραπομπή στη γνωμοδότηση του BEREC.

ενώσεις καταναλωτών έλαβαν πολύ λιγότερες καταγγελίες σχετικά με την ποιότητα των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο σε σχέση με την περίοδο πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού.

Ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών[23], ο οποίος θα εφαρμόζεται από τον Δεκέμβριο του 2020, θα συμπληρώσει τη συγκεκριμένη διάταξη με την περαιτέρω εναρμόνιση των κανόνων διαφάνειας με ένα δωρεάν και ανεξάρτητο εργαλείο σύγκρισης.

Εποπτεία και επιβολή - άρθρο 5

Βασικό σενάριο: κατάσταση πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2016

Ορισμένα κράτη μέλη είχαν θεσπίσει νομοθεσία σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο ή τη διαφάνεια των πληροφοριών, ενώ ορισμένα διέθεταν μέτρα αυτορρύθμισης ή συρρύθμισης. Τα συγκεκριμένα κράτη μέλη είχαν τη δυνατότητα να διατηρήσουν τα εν λόγω εθνικά μέτρα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2016 και, στην περίπτωση αυτή, είχαν την υποχρέωση να κοινοποιήσουν τα εν λόγω μέτρα στην Επιτροπή έως τις 30 Απριλίου 2016. Τα παρακάτω σχήματα απεικονίζουν τη συγκεκριμένη κατάσταση:

Χάρτες 1, 2 και 3[24]:

1 Προϋπάρχουσα νομοθεσία σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο (απαγόρευση αποκλεισμού, περιορισμών και προσφορών μηδενικής χρέωσης)

2: Προϋπάρχουσα νομοθεσία σχετικά με τη διαφάνεια

3: Προϋπάρχουσα αυτορρύθμιση (με κίτρινο) **και συρρύθμιση** (με μπλε)

[23] Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972, άρθρο 103.

[24] δεδομένα από τη μελέτη SMART2017/0011.

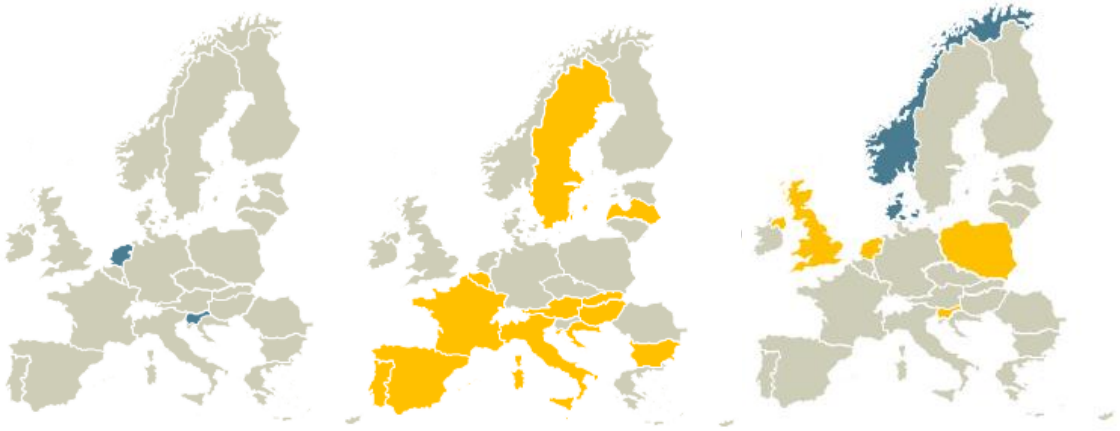

Χάρτης 1 **Χάρτης 2** **Χάρτης 3**

Εφαρμογή του κανονισμού μετά τον Δεκέμβριο του 2016

Η εποπτεία και επιβολή του κανονισμού είναι ακόμα σχετικά πρόσφατη και βρίσκεται σε εξέλιξη. Ορισμένες έρευνες από μεμονωμένες εθνικές ρυθμιστικές αρχές για ορισμένα ζητήματα βρίσκονται σε εξέλιξη. Ωστόσο, η εφαρμογή ήταν συνεπής σε ολόκληρη την Ένωση. Τα ζητήματα που προέκυψαν αφορούσαν κυρίως τη διαφάνεια (πληροφορίες για τις συμβάσεις), τη μηδενική χρέωση και τα μέτρα διαχείρισης της κίνησης. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές τα αντιμετωπίζουν με συντονισμένο τρόπο. Πράγματι, συνέστησαν ομάδα εργασίας στο πλαίσιο του BEREC για την ανταλλαγή πρακτικών και την προσπάθεια διατήρησης της συνέπειας στην εφαρμογή του κανονισμού. Η εν λόγω διαδικασία συντονισμού οδήγησε σε ευρεία σύγκλιση των αποφάσεων που έλαβαν τα κράτη μέλη.

Κυρώσεις — άρθρο 6

Οι κυρώσεις διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Για παράδειγμα, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι κυρώσεις συνδέονται με τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, σε άλλα προβλέπεται καθορισμένο μέγιστο ποσό, ενώ άλλα χρησιμοποιούν συνδυασμό αμφότερων. Για παρόμοιες παραβιάσεις, για παράδειγμα, του άρθρου 3, τα καθορισμένα μέγιστα ποσά κυμαίνονται από 15 000 EUR έως 3 εκατ. EUR περίπου και τα μέγιστα πρόστιμα που συνδέονται με τον κύκλο εργασιών κυμαίνονται από 0,5 % έως 10 %. Το είδος των κυρώσεων που επιβάλλονται (πρόστιμα και/ή περιοδικές χρηματικές ποινές με ή χωρίς τη δυνατότητα επιβολής άλλων κυρώσεων, όπως αναστολή δραστηριοτήτων) διαφέρει επίσης ανά κράτος μέλος.

Figure 1: Επισκόπηση των μέγιστων προστίμων (πρόστιμα που συνδέονται με τον κύκλο εργασιών και χρηματικά πρόστιμα)[25]

[25] Η μελέτη SMART2017/0011.

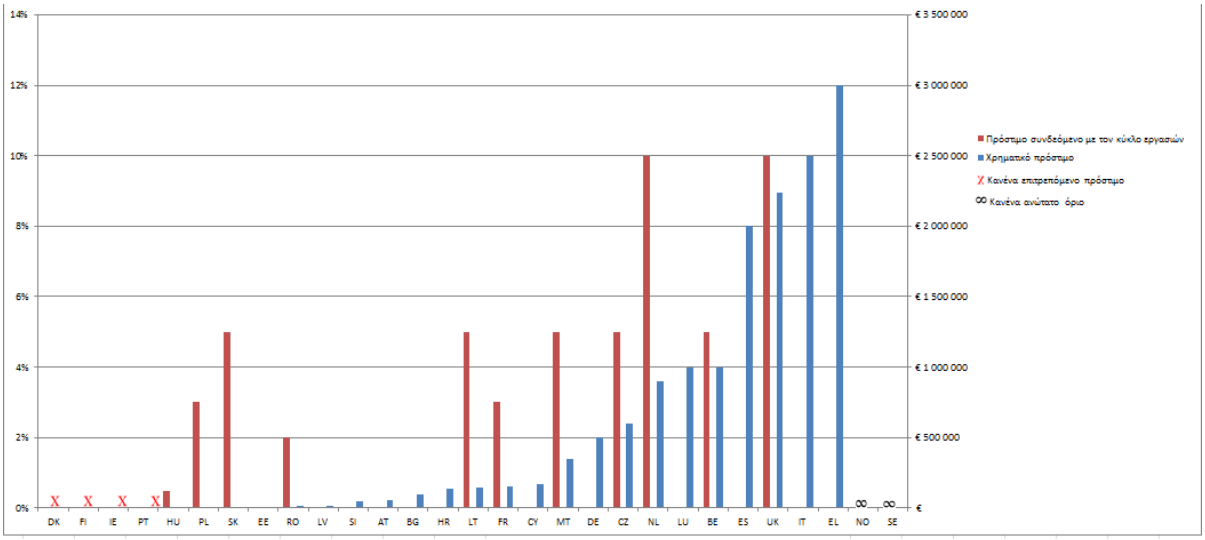

Μέχρι στιγμής έχουν επιβληθεί πολύ λίγες ποινές και όλες κινήθηκαν σημαντικά κάτω από το ισχύον ανώτατο όριο.

Δεδομένου ότι οι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις είναι ζωτικής σημασίας για την ορθή εφαρμογή του κανονισμού, η Επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης στα κράτη μέλη.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Σε σύγκριση με την κατάσταση το 2015, πριν από την εφαρμογή του κανονισμού, οι τελικοί χρήστες και οι πάροχοι εφαρμογών περιεχομένου εκφράζουν μεγάλη ικανοποίηση για την τρέχουσα κατάσταση. Οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο υποστηρίζουν επίσης τις αρχές του ανοικτού διαδικτύου και δεν θεωρούν ότι χρειάζεται να τροποποιηθούν.

Ένας από τους στόχους του κανονισμού ήταν η υποστήριξη του διαδικτύου ως κινητήριας δύναμης της καινοτομίας. Επί του παρόντος, οι ψηφιακές επιχειρήσεις σημειώνουν σαφή άνθηση, όπως αποδεικνύεται από τα συμπλέγματα νεοφυών επιχειρήσεων σε πολύ δυναμικές περιοχές σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η εμφάνιση των εν λόγω νεοσύστατων επιχειρήσεων οφείλεται εν μέρει στην ευκολία πρόσβασης στους πελάτες τους, την οποία υποστηρίζει ο κανονισμός. Επιπλέον, ο κανονισμός δεν φαίνεται να επηρεάζει τις επενδύσεις των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο. Όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά εκτιμούν ιδιαιτέρως την ασφάλεια δικαίου που δημιούργησε ο κανονισμός, δεδομένου ότι οι προβλέψιμοι κανόνες είναι καίριας σημασίας για τις επενδυτικές αποφάσεις τους.

Από την αξιολόγηση των δυόμιση πρώτων ετών εφαρμογής, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι αρχές του κανονισμού είναι κατάλληλες υπό το πρίσμα της ανάπτυξης της αγοράς και ότι είναι αποτελεσματικές όσον αφορά την προστασία του τελικού χρήστη και την προώθηση του διαδικτύου ως κινητήριας δύναμης καινοτομίας.

Η αποκομισθείσα πείρα από την εφαρμογή του κανονισμού είναι ακόμη περιορισμένη λόγω του σχετικά σύντομου χρονικού διαστήματος που έχει παρέλθει από την έναρξη εφαρμογής του. Μια περαιτέρω περίοδος κανονιστικής σταθερότητας θα δώσει τη δυνατότητα σε ρυθμιστικές αρχές, ενδιαφερόμενα μέρη και τελικούς χρήστες να εξοικειωθούν περισσότερο με την εφαρμογή του. Η εν λόγω σταθερότητα διασφαλίζεται στην ΕΕ με άμεσα εφαρμοζόμενη νομοθεσία βάσει αρχών, υποστηριζόμενη από όλες τις σχετικές κοινότητες ενδιαφερόμενων φορέων και βασισμένης σε ευέλικτους μηχανισμούς για τη διασφάλιση συνεκτικής λήψης αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο.

Συνεπώς, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν θα ήταν σκόπιμο να προταθούν τροποποιήσεις του κανονισμού σε αυτό το στάδιο. Ο κανονισμός θα συνεχίσει να προστατεύει τους Ευρωπαίους χρήστες του διαδικτύου και θα τους επιτρέπει να συνεχίσουν να επωφελούνται από την πρόσβαση σε πληροφορίες, περιεχόμενο, εφαρμογές και υπηρεσίες της επιλογή τους.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην αγορά, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στην τεχνολογία και τις υπηρεσίες.

Ειδικότερα, θα συνεργάζεται στενά με τον BEREC, ο οποίος διεξάγει επί του παρόντος διαδικασία συντονισμού η οποία οδήγησε επιτυχώς στη σύγκλιση των αποφάσεων που έλαβαν τα κράτη μέλη. Ο BEREC σχεδιάζει να συνεχίσει την εν λόγω συνεργασία στο μέλλον. Οι ομάδες συμφερόντων διατύπωσαν παρατηρήσεις σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής του BEREC και ζήτησαν την προσαρμογή τους ώστε να αντικατοπτρίζουν τις εξελίξεις στην αγορά και την τεχνολογία. Ο BEREC ξεκίνησε τις εργασίες για την επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών, προβλέπει ότι θα τις καταθέσει εντός του 2019, «σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή», όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3, και θα συνεχίσει στο μέλλον να διασφαλίζει ότι οι κατευθυντήριες γραμμές αντανακλούν κατάλληλα τις εξελίξεις της αγοράς.